

**TEORIE VÝTVARNÉ VÝCHOVY 1**

KVV/7512 | KVV/7413

Mgr. et MgA. Dagmar Myšáková, Ph.D.

dagmar.mysakova@kaveka.cz | dagmar.mysakova@ujep.cz

Způsob zakončení: zápočet

**Cíle předmětu (anotace):**

Předmět zprostředkovává základní teoretické pozadí a východiska předmětu výtvarná výchova od počátků oboru po aktuální proudy a tendence. Studující jsou seznámeni s významnými osobnostmi teorie výtvarné výchovy u nás i v zahraničí, jejich pojetím oboru i s konkrétními pedagogickými přístupy a jejich historickými souvislostmi. Současně reflektují transformaci těchto přístupů v současném pojetí oboru s ohledem na aktuální pedagogický výzkum a obsah předmětu ukotvený v kurikulárních dokumentech.

**Obsah seminářů:**

V průběhu seminářů budou studenti prostřednictvím přednášek, samostatné práce, čtení a skupinové diskuze nad odbornými texty seznámeni s tématy:

- > Umění a dětská tvorba, školní předmět kreslení.
- > Významné osobnosti počátků estetické výchovy ve světě a v Čechách.
- > Výchova uměním (H. Read, J. Uždil).
- > Česká výtvarná výchova v období socialismu.
- > Česká výtvarná výchova po r. 1989.
- > Výtvarná výchova v zahraničí, impulsy pro českou výtvarnou výchovu (DBAE, VCAE).
- > Vizuální studia a nová média (oborová diskuze).
- > Tendence v české výtvarné výchově po r. 2000.
- > Kurikulární reforma.
- > Výzkum didaktických procesů ve výtvarné výchově – historie a současnost.
- > Kvalitativní a kvantitativní postupy ve výzkumu ve výtvarné výchově.
- > Příklady uskutečněných výzkumů v oboru.
- > Soudobý oborový diskurz.

**Požadavky pro udělení zápočtu:**

- > aktivní účast a práce v hodinách (tolerovány jsou **3 absence**)
- > plnění zadaných úkolů, čtení zadaných textů a aktivní příprava na hodiny
- > úspěšné absolvování **zápočtového testu** z témat probíraných v rámci seminářů

**Povinná literatura:**

BABYRÁDOVÁ, Hana. Perspektiva počítačů a nových médií ve výtvarné výchově. *Výtvarná výchova*. 2002, **42**(1), 7-8. ISSN 1210-3691.

FULKOVÁ, Marie. *Diskurs umění a vzdělávání*. Jinočany: H & H, 2008. s. 10-77. ISBN 978-80-7319-076-7.

FULKOVÁ, Marie a Lucie JAKUBCOVÁ HAJDUŠKOVÁ. Kvalitativní metody výzkumu v aktuálních výzkumných projektech KVV PedF UK z let 2011 až 2013. Vybrané metodologie a metody. *Pedagogika umění – umění pedagogiky aneb přínos oboru výtvarná výchova ke všeobecnému vzdělávání*. Ústí nad Labem: UJEP, 2014, s. 37-56. ISBN 978-80-7414-663-3.

HOSMAN, Zdeněk. Výtvarná výchova operátorů. *Výtvarná výchova*. 2001, **41**(2), 5-6. ISSN 1210-3691.

LINAJ, Evžen. Dvě skryté tendence výtvarně pedagogického uvažování. *Výtvarná výchova*. 2001, **41**(2), 3-4. ISSN 1210-3691.

LOOS, Adolf. Ornament a zločin. *Řeči do prázdna*. Kutná Hora: Tichá Byzanc, 2011. s. 140–150. ISBN 80-86359-06-9

SLAVÍK, Jan. Budete volit DBAE?. *Výtvarná výchova*. 1993–94, **34**(4), 57–58. ISSN 1210-3691.

SLAVÍK, Jan a Dana ČAPKOVÁ. Reflexe učitelské profese: divadlo, dílna a těžký život v pojetí výuky. *Pedagogika*. 1994, **44**(4), 377–388. ISSN 0031-3815.

SULLIVAN, Greame. Akty výzkumu v umělecké praxi. In: *Metodický portál RVP* [online]. 2009 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVGB/3005/AKTY-VYZKUMU-V-UMELECKE-PRAXI.html/>

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Realizované vs. Předepsané kurikulum – reflexe kurikulární reformy a její implementace do praxe. *Současný stav a perspektivy výtvarné výchovy*. Olomouc: Česká sekce INSEA ve spolupráci s katedrou výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 2016. s. 27–52. ISBN 978-80-904268-1-8.

UŽDIL, Jaromír. Readovo pedagogické vyznání víry. *Mezi uměním a výchovou*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. s. 289–295.

UŽDIL, Jaromír. Výchova uměním a k poznání umění. *Pedagogika*. 1956, **6**(6), 683–691. ISSN 0031-3815.

VANČÁT, Jaroslav. Jak konečně začít?. *Výtvarná výchova*. 2000, **40**(4), 3–4. ISSN 1210-3691.

VANČÁT, Jaroslav. Výtvarná výchova oportunistů. *Výtvarná výchova*. 2001, **41**(3), 12–13. ISSN 1210-3691.

### **Doporučená literatura:**

BASAK, Rasim. The Discipline-Based Art Education (DBAE) and the Visual Culture Theory. *Journal of Current Researches on Social Sciences* [online]. 2017, **7**(4) [cit. 2019-11-20]. ISSN 2547-9644. Dostupné z: [https://www.academia.edu/35521917/The\\_Discipline-Based\\_Art\\_Education\\_DBAE\\_and\\_the\\_Visual\\_Culture\\_Theory](https://www.academia.edu/35521917/The_Discipline-Based_Art_Education_DBAE_and_the_Visual_Culture_Theory)

DAVID, Jiří. Ontologie výtvarné výchovy, ekologie a emocionalita. *Výtvarná výchova*. 1997, **37**(1), 2–3; 10–12. ISSN 1210-3691.

DAVID, Jiří. *Století dítěte a výzva obrazů: (eseje)*. Brno: Masarykova univerzita. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky, 2008. ISBN 978-80-210-4593-4.

HAZUKOVÁ, Helena a Jan SLAVÍK. *Výtvarná výchova a její teorie v Českých zemích ve světových kontextech*. Praha: PedF, 1998. ISBN 80-86039-70-6.

HAZUKOVÁ, Helena a Pavel ŠAMŠULA. *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005. ISBN 80-729-0237-7.

Několik slov o výtvarné výchově v programu Obecná škola: Rozhovor s autorkou osnov Věrou Roeselovou. *Výtvarná výchova*. 1997, **37**(2), 8–9. ISSN 1210-3691.

SLAVÍK, Jan. Mezi osobitostí a normou: proměny české výtvarné výchovy na přelomu tisíciletí. *Obory ve škole: metaanalýza empirických poznatků oborových didaktik matematiky, chemie, výtvarné výchovy, hudební výchovy a výchovy ke zdraví z let 1990–2004*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2005. ISBN 80-7290-225-3.

ŠAMŠULA, Pavel. Úvodem k návrhu osnov týmu A. *Výtvarná výchova*. 2000, **40**(1), 6. ISSN 1210-3691.

ŠAMŠULA, Pavel. Jaromír Uždil, Igor Zhoř: Výtvarné umění ve výchově mládeže po padesáti letech (1. část). *Výtvarná výchova*. 2015, **55**(2), 1, 2–10. ISSN 1210-3691.

VANČÁT, Jaroslav. Sympóziu české sekce INSEA v Plzni, Rámcový vzdělávací program a výtvarná výchova. *Výtvarná výchova*. 2004, **44**(3), 17–18. ISSN 1210-3691.